

Bruxelles, 18. lipnja 2021.
(OR. en)

9687/21

AGRI 271
VETER 45
ENV 443

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Delegacije
Predmet:	Utvrđivanje cilja zaštite pčela medarica u kontekstu preispitivanja Smjernica o pčelama iz 2013. – – <i>razmjena mišljenja</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze osnovne informacije koje predsjedništvo dostavlja u svrhu pripreme za razmjenu mišljenja na sastanku Vijeća (poljoprivreda i ribarstvo) 28. i 29. lipnja 2021.

Utvrđivanje cilja zaštite pčela medarica u kontekstu preispitivanja Smjernica o pčelama iz 2013.

Kontekst i trenutačno stanje

1. Pesticidi se mogu odobriti samo ako sveobuhvatna procjena rizika pokaže da njihova upotreba ne dovodi do štetnih učinaka na zdravlje ljudi ili životinja niti do neprihvatljivih učinaka na okoliš. Metodologije za provedbu potrebnih procjena rizika utvrđene su u smjernicama za različite segmente okoliša i vrste.
2. Trenutačno stanje u vezi s procjenom rizika za pčele medarice temelji se na Smjernicama o ekotoksičnosti na kopnu (*Guidance Document on Terrestrial Ecotoxicology*) iz 2002.¹ jer države članice nisu u okviru Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje potvrdile smjernice Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) iz 2013., unatoč opetovanim naporima uloženima u to tijekom nekoliko godina.
3. Komisija je u ožujku 2019. ovlastila EFSA-u da preispita Smjernice o pčelama iz 2013. te da pritom uzme u obzir nove znanstvene spoznaje stečene od 2013.
4. Ključan korak potreban za dovršenje tog preispitivanja utvrđivanje je takozvanog posebnog cilja zaštite pčela. Upravitelji rizikom i procjenitelji rizika iz država članica o tom su cilju raspravljali tijekom protekle godine na temelju **dokumenta EFSA-e² u kojem su opisana četiri moguća pristupa utvrđivanju cilja zaštite pčela medarica.**
5. Većina je država članica izrazila da prednost daje pristupu kojim se uzima u obzir prirodna varijabilnost veličine kolonija pčela medarica (koja se naziva se i „normalni raspon veličine kolonija pčela medarica”).

¹ https://ec.europa.eu/food/system/files/2016-10/pesticides_ppp_app_proc_guide_ecotox_terrestrial.pdf

² <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/EFSA-Supporting-document-for-RMs-in-defining-SPGs.pdf>

6. Odabrani pristup kritizirale su nevladine organizacije i neki članovi Europskog parlamenta. Glavni razlozi kritika povezani su s upotrebom modela „BEEHAVE”³ (koji je industrija sufinancirala u iznosu od 10 %) za simuliranje prirodne varijabilnosti veličine kolonija i s bojaznima da će se u revidiranim smjernicama o pčelama utvrditi cilj kojim se osigurava niža razina zaštite od one koja proizlazi iz cilja utvrđenog u dosad nepotvrđenim EFSA-inim Smjernicama o pčelama iz 2013. Nevladine organizacije i članovi Europskog parlamenta jednako tako su se založili za primjenu drugog modela, ApisRAM-a, za simulaciju razvoja pčelinjih kolonija. Međutim, taj je model još u izradi.
7. EFSA je na svojim internetskim stranicama objavila detaljan sažetak rokova⁴ za izradu i kalibraciju modela ApisRAM. Taj se model najranije do sredine 2023. neće moći upotrebljavati za simulaciju razvoja kolonija ni za simulaciju učinaka sredstava za zaštitu bilja i drugih stresora.
8. S obzirom na to Komisija je od EFSA-e zatražila da pripremi opsežan popratni dokument u kojem će detaljno objasniti sva relevantna pitanja i potanko predstaviti rezultate svojih simulacija. EFSA je taj dokument⁵ objavila 15. prosinca 2020., a 13. siječnja 2021. predstavila ga je na zajedničkom informativnom sastanku za države članice i predstavnike dionika (članove skupine koju je EFSA osnovala za potrebe navedenog preispitivanja) organiziranom kako bi se omogućila razmjena mišljenja među svim zainteresiranim stranama.

Utvrđivanje posebnih ciljeva zaštite

9. Na posebnom sastanku održanom 23. veljače 2021. i na sastanku Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje u ožujku 2021. sve su države članice potvrdile da podupiru metodu koju EFSA predlaže za reviziju posebnog cilja zaštite pčela medarica.

³ BEEHAVE je javno dostupan model, a sve relevantne informacije mogu se pronaći na stranici <https://beehave-model.net/>.

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/2021-03/timeline-ApisRAM-development-final.pdf>

⁵ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>

10. Sve države članice koje su izrazile mišljenje složile su se da su simulacije prirodne varijabilnosti veličine kolonija pčela medarica koje je izradila EFSA konzervativnije od onoga što je zapaženo u prirodi. Stoga su se te države članice složile da odabir cilja zaštite u obliku praga za prihvatljivo smanjenje veličine kolonija pčela medarica zbog pesticida unutar simuliranog raspona pruža dovoljnu zaštitu.
11. Kada je riječ o brojčanoj vrijednosti tog posebnog cilja zaštite, četiri države članice podržale su 23 % (tj. puni raspon simulirane prirodne varijabilnosti), 11 država članica podržalo je cilj zaštite od 10 – 12,8 %, dok su četiri države članice podržale cilj od 7 % (tj. istu vrijednost kao u EFSA-inim Smjernicama o pčelama iz 2013.). Četiri države članice nisu zauzele stajalište.
12. Većina država članica usto se složila da se mora voditi računa o praktičnoj izvedivosti terenskih studija jer inače neće biti moguće stvarno izmjeriti je li posebni cilj zaštite postignut.
13. Predsjednik Odbora ENVI Europskog parlamenta 15. ožujka 2021. pisao je Komisiji kako bi podsjetio na to da se Parlament u listopadu 2019. usprotivio nacrtu uredbe Komisije kojom bi se omogućila provedba dijela EFSA-inih Smjernica o pčelama iz 2013. jer je očekivao da će se one provoditi u cijelosti. Predsjednik je ponovno kritizirao upotrebu modela BEEHAVE u simulacijama EFSA-e te se umjesto toga založio za primjenu modela ApisRAM (i izrazio zabrinutost zbog kašnjenja izrade tog modela). Predsjednik je izrazio nadu da revizija EFSA-inih Smjernica o pčelama iz 2013. neće dovesti do niže razine zaštite pčela i zatražio raspravu o posebnom cilju zaštite na političkoj razini.

14. U pismu⁶ portugalskom ministru poljoprivrede i predsjedniku Odbora ENVI Komisija kao polazište za raspravu predlaže **smanjenje veličine kolonija od 10 % kao posebni cilj zaštite**. Taj je prijedlog vrlo ambiciozan u usporedbi sa smjernicama o procjeni rizika za pčele koje se i dalje primjenjuju (Smjernice o ekotoksičnosti na kopnu (*Guidance Document on Terrestrial Ecotoxicology*) iz 2002.), kojima se omogućuje samo mjerenje smanjenja veličine kolonija u terenskim studijama veće od 20 – 25 %, imajući na umu da cijeli raspon prirodne varijabilnosti prema simulaciji EFSA-e iznosi oko 23 %.
15. Komisija je također uzela u obzir činjenicu da većina država članica nije podržala EFSA-ine Smjernice o pčelama iz 2013., u kojima je predloženo smanjenje veličine kolonija od 7 %, jer smatraju da provedba terenskih studija koje bi omogućile da se izmjeri je li cilj postignut tehnički nije izvediva. Prema informacijama koje je dostavila EFSA mjerenje smanjenja od 10 % terenskim studijama zahtjevno je, ali i dalje tehnički izvedivo.⁷
16. Komisija predlaže **jedan posebni cilj zaštite za cijeli EU**, a ne zasebne ciljeve za svako regulatorno područje jer znanstveni dokazi iz popratnog dokumenta EFSA-e pokazuju da između triju regulatornih zona utvrđenih u Uredbi o sredstvima za zaštitu bilja postoje tek male razlike.

⁶ https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-04/pesticides_bees_letter_mep-pt-pres_en.pdf

⁷ Vidjeti odjeljak 7.1. popratnog dokumenta EFSA-e dostupnog na <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/topic/review-guidance-document-bees-specific-protection-goals.pdf>.

17. Kako bi se EFSA-i omogućilo da nastavi s preispitivanjem Smjernica o pčelama iz 2013. i donošenjem uredbe (ili više njih) kojom bi se omogućila njihova provedba, ministri i ministrice pozivaju se na sudjelovanje u razmjeni mišljenja na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 28. i 29. lipnja 2021. na temelju sljedećih pitanja:

- a) *Slazete li se s time da bi za cijeli EU trebalo utvrditi jedan posebni cilj zaštite pčela medarica?*
 - b) *Slazete li se s prijedlogom Komisije da bi najveće dopušteno smanjenje veličine kolonija pčela medarica kao posljedica izloženosti pesticidima trebalo iznositi 10 %?*
-